

■ HALLINTOPALVELUT

YHTEISKUNTAVASTUURAPORTTI 2015 - 2016

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Savonia-ammattikorkeakoulu

YHTEISKUNTAVASTUURAPORTTI 2015–2016

Toimittaneet

Petteri Alanko
Juha Asikainen
Päivi Diov
Tomi Hyttinen
Miika Kajanus
Seppo Lyyra
Seppo Räsänen
Salla Seppänen
Pirjo Venhovaara
Mervi Vidgrén
Esa Viklund
Mikko Vuoristo

Savonia-ammattikorkeakoulu
Julkaisutoiminta
PL 6 (Microkatu 1 B)
70201 KUOPIO
p. 044 785 5023
f. 017 255 5014
julkaisut@savonia.fi
www.savonia.fi/julkaisut

Copyright © 2017 tekijät ja Savonia-ammattikorkeakoulu

Tämän teoksen kopioiminen on tekijänoikeuslain (404/61) ja tekijänoikeusasetuksen (574/95) mukaisesti kielletty lukuun ottamatta Suomen valtion ja Kopiosto ry:n tekemässä sopimuksessa tarkemmin määriteltyä osittaista kopiointia opetustarkoituksiin. Teoksen muunlainen kopiointi tai tallentaminen digitaaliseen muotoon on ehdottomasti kielletty. Teoksen tai sen osan digitaalinen kopioiminen tai muuntelu on ehdottomasti kielletty.

ISBN 978-952-203-236-2
ISSN 2343-5496

Savonia-ammattikorkeakoulun julkaisusarja 1/2017

Kustantaja: Savonia-ammattikorkeakoulu
Ulkoasu ja taitto: Tapio Aalto

SISÄLLYS

1 REHTORIN KATSAUS	7	4.10 Opintojen esteettömyys	26
2 SAVONIAN YHTEISKUNTAVASTUUN KESKEISET NÄKÖKULMAT	9	4.11 Opintososiaaliset palvelut ja edut	26
3 YMPÄRISTÖVASTUU	11	4.11.1 Terveydenhuolto	26
3.1 Kestävän kehityksen taustat Savoniassa	11	4.11.2 Korkeakoululiikunta	26
3.1.1 Jäsenyydet	11	4.11.3 Opintopsykologin palvelut	27
3.1.2 Tietoisuuden lisääminen ja kestävän kehityksen mukaisten valintojen mahdollistaminen	11	4.11.4 Oppilaitospastori	27
3.1.3 Kestävän kehityksen toteutuneita toimenpiteitä ja strategiakausi 2013–2016	13	4.11.5 Opintotuki	27
4 SOSIAALINEN JA KULTTUURINEN VASTUU	19	4.11.6 Terveellinen korkeakouluruokailu	27
4.1 Vastuullinen opiskelijarekrytointi	19	4.12 Tasa-arvo	27
4.2 Joustavat opintopolut ja koulutuksen saavutettavuus	19	4.13 Aluevaikuttavuus	28
4.3 Ympärivuotinen opiskelu	21	4.13.1 Koulutuksen aluevaikuttavuus	28
4.4 Opetus ja opintojen ohjaus	21	4.13.2 TKI-toiminnan aluevaikuttavuus	29
4.5 Digitalisaatio	21	4.13.3 Liiketoiminnan aluevaikuttavuus	30
4.6 Kansainvälisyys	23	4.13.4 Suomalaisen osaamisen vienti globaalin hyvinvoinnin edistämiseksi	30
4.7 Yhteisöllisyyden ja opiskeluhyvinvoinnin edistäminen ...	23	4.13.5 Aluevaikuttavuuden kehittyminen vuosina 2015–2016	31
4.8 Opiskeluhyvinvoinnin työryhmät	23	4.14 Työelämän laatu	31
4.9 Opiskelijakunta mukana opiskelijan arjessa	24	5 KESTÄVÄ TALOUS	35
4.9.1 Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet ja osallistu minen Savonia-ammattikorkeakoulussa ja ammatti korkeakouluosakeyhtiössä	24		
4.9.2 Opiskelijoiden asemaa ja etuja edistävät yhteistyö muodot ja kumppanuudet	24		
4.9.3 Opiskelijakunnan järjestäytymisaste	25		
4.9.4 Vertaistuutorikoulutukset	25		
4.9.5 SYKETTÄ – korkeakoululiikunta	25		

1 REHTORIN KATSAUS

Vastuullisuus on yhteiskunnassa noussut yhä vahvemmin esille. Vastuullisuus koskettaa meitä korkeakoulun toimijoina, mutta tulee esille jokapäiväisessä arjessa myös perheen kesellä. Savonia on koonnut tähän raporttiin yhteiskuntavastuuseen liittyvät keskeisimmät asiat vuosilta 2015-2016. Tarkastelua on tehty ympäristövastuun, sosiaalisen ja kulttuurisen vastuun sekä kestävän talouden näkökulmasta siten, että se kattaa Savonian perustehdävät sekä hallinto- ja korkeakoulupalvelut. Tällä tavoin raportti tarkastelee Savonian aluevaikuttavuutta.

Savonia-ammattikorkeakoulu osakeyhtiö aloitti 1.1.2015 ammattikorkeakoululain mukaisella toimiluvalla. Omistajat ovat osakassopimuksella tunnustaneet ammattikorkeakoulun merkityksen Pohjois-Savon ja koko Itä-Suomen kehitykselle ja sitoutuneet toimimaan ammattikorkeakoulun kilpailukykyä vahvistaen, edistämään osakeyhtiön tehokasta ja taloudellista toimintaa.

Savoniassa toiminnan laatu, vaikuttavuus ja tehokkuus ovat toiminnan kulmakivinä. Tämä edellyttää yhteisöllisyyttä, jolloin osaava ja motivoitunut henkilöstö ja opiskelijat toimivat yhdessä. Tiimimalliin siirtyminen mahdollistaa henkilöstön asiantuntijuuden jakamisen entistä paremmin. Savonia on kehittänyt kesäopintotarjontaansa sekä panostanut tarkoituksenmukaisesti toiminnan digitalisoitumiseen.

Savoniassa perustehtäviä tuetaan korkeakoulu- ja hallintopalveiluilla sekä strategisella johtamisella. Samalla vahvistetaan koulutuksen ja TKI-toiminnan yhteyttä hyödyntäen työelämäläheistä OIS-toimintamallia. Se perustuu avoimeen oppimisympäristöön, jossa opiskelijat, henkilöstö sekä työ- ja elinkeinoelämä toimivat yhdessä.

Aluekehittäminen edellyttää, että Savonia toimii kolmella paikakunnalla. Toimitilat tukevat opiskelijoiden, henkilöstön ja työ- ja elinkeinoelämän yhteistoiminnan ja kumppanuuden toteutumista. Toimitilojen käyttö perustuu kustannustehokkaaseen toimintaan kampuksilla. Tyhjästä toimitiloista on luovuttu ja toimitilasunnittelulla on haettu kestäviä tilaratkaisuja.

Opiskelijat ovat Savonian kehittämisessä voimavara ja he ovat aktiivisesti mukana toiminnassa. Yhteistyö opiskelijakunta SAVOTTAN kanssa on tiivistä ja sitä ohjaa kumppanuuteen liittyvä tulossopimus, jolla varmistetaan toiminnan samansuuntaisuus. Korkeakoululiikuntaa on kehitetty Savilahti-kokonaisuutena. Opiskelijat ovat myös vahvasti mukana ammattikorkeakoulun eri kehittämisryhmissä. Tiedostuskanavana opiskelijoiden suuntaan toimii sisäinen intranet, Reppu. Opiskelijakunnan aktiivisuudesta kertoo mm. se, että SAVOTTAN järjestäytymisaste on säilynyt korkealla tasolla ollen syyslukukaudella yli 102 % tutkintoon johtavassa koulutuksessa läsnä olevista päiväopiskelijoista ja lähes 85 % kaikista opiskelijoista.

Savonia-ammattikorkeakoulun tekniikan ja terveystieteiden koulutuksia juhlistettiin loppuvuodesta 2016. Koulutusta on vastuullisesti toteutettu tekniikassa 130 vuotta ja terveystieteillä 120 vuotta. Savonia on omaa luokkaansa monissa asioissa ja meillä on vahva alusta mistä ponnistaa tulevaisuuteen myös yhteiskuntavastuun näkökulmasta.

Onnea 100-vuotiaalle Suomelle!

Mervi Vidgrén
toimitusjohtaja/rehtori

2 SAVONIAN YHTEISKUNTAVASTUUN KESKEISET NÄKÖKULMAT

Savonian yhteiskuntavastuuta tarkastellaan kolmesta näkökulmasta:

- **ympäristövastuu**
- **sosiaalinen ja kulttuurinen vastuu**
- **kestävä talous**

Koemme yhteiskuntavastuun olevan ennen kaikkea tekoja, joten myös tämä raportti koostuu pääsääntöisesti teoista ja niiden myötä syntyneistä tuloksista.

ilkähdys

Te

3 YMPÄRISTÖVASTUU

3.1 KESTÄVÄ KEHITYKSEN TAUSTAT SAVONIASSA

Savonian ensimmäinen ”Kestävän kehityksen toimenpideohjelma 2008–2012” hyväksyttiin vuonna 2008 osana sen aikaisen strategiakauden toimenpideohjelmia, ja vuonna 2008 – 2014 toimi Savoniassa kestävän kehityksen ohjausryhmä. Tammikuussa 2015 kestävän kehityksen toiminnan ohjaus yhdistettiin turvallisuusryhmän tehtäviin. Turvallisuusryhmät toimivat kampuksittain. Edustettuna on kiinteistö, opetus- ja muu henkilökunta.

Kestävän kehityksen toimintaan Savoniassa kuuluvat:

- kestävän kehityksen osaamisen lisääminen
- energian säästäminen sekä veden kulutuksen ja jätemäärän vähentäminen
- materiaalien taloudellinen hankinta ja käyttö
- kuljetukset ja liikkuminen
- rakentaminen ja kunnossapito
- tilojen käyttöasteen tehostaminen
- fyysisen ja sosiaalis-kulttuurisen esteettömyyden edistäminen
- monikulttuurisuuden edistäminen ja kulttuuriperinteiden vaaliminen
- terveyden ja turvallisuuden edistäminen
- kestävän kehityksen verkostoyhteistyö.

Savonia julkaisi vuonna 2011 ensimmäisen varsinaisen yhteiskuntavastuuraportin ja toinen raportti on vuosilta 2012-2014. Tässä raportissa kestävää kehitystä raportoidaan jatkumona vuosien 2012-2014 raportille.

3.1.1 Jäsenyydet

Savonia toimii aktiivisesti tarkoituksenmukaisissa kestävän kehityksen ryhmissä. Tällaisia ovat mm. Itä-Suomen korkeakoulujen (Itä-Suomen yliopisto, HUMAK, Karelia-ammattikorkeakoulu ja Savonia-ammattikorkeakoulu) kestävän kehityksen foorumi, kansallinen korkeakoulujen kestävän kehityksen foorumi sekä Nordic Sustainable Campus Network.

3.1.2 Tietoisuuden lisääminen ja kestävän kehityksen mukaisen valintojen mahdollistaminen

Kestävä kehitys näkyy konkreettisesti jokaisen savonialaisen arjessa. Alla on esitetty asiakokonaisuuksia, joissa tietoisuutta on lisätty ja käyttäjille on tarjottu mahdollisuus kestävän kehityksen mukaisten valintojen tekemiseksi.

Paperittomuus

- tulostuksen vähentämien ja keskitetty kaksipuoleinen tulostus kampuksilla
- sähköiset lomakkeet henkilöstölle ja opiskelijoille
- sähköiset tietolähteet, opetusmateriaali ja Moodlen tehostettu käyttö
- sisäinen viestintä keskitetty intranetteihin (opiskelijoilla Reppu ja henkilöstöllä Santra)
- sharepoint käytössä, jolloin materiaaleja jaetaan OneDriven kautta sekä henkilöstön kesken että opiskelijoille
- ulkoista markkinointia toteutettu merkittävässä määrin sähköisellä materiaalilla.

Liikkuminen

- kampuspyörät Savonian opiskelijoiden ja opettajien käytössä
- suojatut etäyhteydet ja niiden käyttö: AC-kokoukset ja Cisco-videoneuvottelu ja Skype business-kokoukset
- intranettiin ja sähköisiin järjestelmiin pääseminen VPN yhteyden kautta mahdollistaa etätyön entistä paremmin.
- Savonia oli mukana Kuopion kaupungin ”Savilahden alueen liikkumisen ohjaus” -hankkeessa, jossa selvitettiin liikkumiskäytäntöjä ja kehitettiin Savilahden alueen liikkumismahdollisuuksia.
- Savilahti 2020 suunnittelussa aktiivisesti mukana

Materiaalin käyttö ja hankinta

- hankintaohjeistus käytössä: isommat hankinnat kilpailutetaan keskitetysti. Ympäristöasiat on pyritty huomioimaan kaikissa hankinnoissa.
- käytöstä poistetut tietokoneet kierrätykseen
- tilapalveluilla veden-, paperin- ja energiankulutuksen seuranta
- Iisalmen kampuksella toteutetaan säännöllisesti kierrätyspäivät eri teemoilla

Kestävän kehityksen tapahtumia mm.

- Itä-Suomen korkeakoulujen yhteiset seminaarit. ”*Monin eri askelin kohti sosiaalista kestävää kehitystä*” -seminaarin 19.-20.3.2015 Joensuussa ja ”*Kestävä liiketoiminta - Sustainable Business*” seminaarin suunnittelu maaliskuulle 2017 Joensuuhun ja Kuopioon.
Toimijat: UEF, HUMAK, Karelia ja Savonia. Tapahtumista eri yhteydet eri kampuksille ja materiaalit julkaistaan verkossa.
- *Saa syödä!* -tempauksessa 10.9.2015 jaettiin ilmaisia lounaita hävikkitarvikkeista. Savonia-ammattikorkeakoulu jakoi tuhat restonomiopiskelijoiden valmistamaa lounasta, joiden raaka-aineina käytettiin kauppojen ja tuottajien myymättä jääneitä, muutoin roskiin päätyviä kasviksia.

Vuosittaiset tapahtumat, jotka toteutettu osin yhdessä Itä-Suomen muiden korkeakoulujen kanssa:

- maailman vesipäivä
- energiansäästöviikko
- pyöräillen kilometrikisa

Opetus ja opiskelu

- ympäristötekniikan, energiatekniikan, sähkötekniikan, rakennustekniikan, sekä agrologin koulutus- ja tutkinto-ohjelmien osaamisprofiilit tukevat vahvasti kestävän kehityksen ekologista ulottuvuutta
- kestävään kehitykseen liittyviä opinnäytetöitä eri koulutusohjelmissa

Fyysisen ja sosiaalis-kulttuurisen esteettömyyden edistäminen

- Opiskelijoiden tukena on koordinoiva opinto-ohjaaja ja opintopsykologi yksikkökohtaisten opinto-ohjaajien ja tutor-opettajien lisäksi. Koulutusyksikkökohtaiset opiskelijoiden hyvinvointiryhmät toimivat ja niiden kokoonpano on nähtävissä Repussa.
- Henkilöstöllä on käytössä varhaisen tuen malli.

Kestävän kehityksen asiantuntijuuden kehittyminen

- Vesiturvallisuus-painoalan puitteissa testataan ja kehitetään uusia vedenkäsittelyteknologioita ajankohtaisiin vesiturvallisuuden haasteisiin kotimaassa ja kansainvälisesti. Näistä keskeisimpiä ovat kaivosteollisuuden sekä sellu- ja paperiteollisuuden vesien hallinnan ja käsittelyn kehittäminen. Savonia on mukana keskeisten toimijoiden, kuten Terrafame Oy:n sekä Stora Enson jätevesien käsittelyn kehittämisessä tarjoten osaamista sekä pilot-koetointivalmiuksiaan ongelmien ratkaisuun. Lisäksi Savonia on kehittänyt uutta teknologiaa vesijohtoverkoston reaaliaikaiseen seurantaan, joka mahdollistaa mm.

juomaveden laadun ja verkostovuotojen nopean havaitsemisen ja paikallistamisen. TKI-toiminnan tuomaa osaamista hyödynnetään lisäksi opetuksessa edesauttaen uusimman tiedon siirtymistä käytäntöön.

- Biotalousliittymän Savonia on ollut mukana kehittämässä uutta biojalostamokonseptia orgaanisten jättemateriaalien hyödyntämiseksi biomateriaalien raaka-aineina sekä energiana. Tästä työstään Savonia sai mm. valtakunnallisen Kärki 2014 -kilpailun ensimmäisen palkinnon Soveltava tutkimustieto ja innovaatiot -sarjassa projektilla *ABOWE - Implementing Advanced Concepts for Biological Utilization of Waste*. Hanke toteutettiin laajan kv-konsortion yhteistyönä Savonian toimiessa hankkeen lead partnerina.
- Koulutusviennin osalta on toteutettu vesi- ja ympäristötekniikan osaamisen vientiä mm. Kiinaan (Shanghai Second Polytechnic University) sekä Pietariin, Venäjälle (St. Petersburg State Polytechnic University). Koulutusaiheina ovat olleet mm.

biokaasun tuotantoteknologiat, lietteitten käsittelyteknologiat, ympäristömonitorointi, sekä jätevesien käsittelyteknologiat. Lisäksi on solmittu aiesopimus koulutus- ja kehitysyhteistyöstä Kosovoon. Kosovon ympäristöministeri allekirjoitti aiesopimuksen Savonian kanssa 16.6.2015.

3.1.3 Kestävän kehityksen toteutuneita toimenpiteitä ja strategiakausi 2013–2016

Meneillään olevaa strategiakautta ohjaa ”Savonian strategia 2013–2016” ja sen toteutusohjelma. Taulukossa 1 on kuvattu strategian toteutusohjelmasta poimittuja tavoitteita ja keinoja, jotka edistävät valtakunnallisessa kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumuksessa asetettuja tavoitteita. Lisäksi taulukkoon on koottu vuosien 2013–2016 ajanjaksolta toimenpiteitä, jotka liittyvät meneillään olevan strategiakauden tavoitteisiin.

Taulukko 1. Vuosina 2013–2016 Savoniassa toteutuneita kestävän kehityksen toimenpiteitä ja Savonian strategian 2013–2016 toteutusohjelman tavoitteita ja keinoja, jotka edistävät kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen tavoitteita KKY tavoite 1–7. (KKY = Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus, 2013)

Savonian strategia 2013–2016

Toimenpiteitä 2013–2016

Strateginen päämäärä 1:

Savonia kouluttaa tulevaisuuden osaajia

Kriittiset menestystekijät: Tulevaisuuden osaajia koulutetaan ennakoivasti ja joustavasti. Opiskelija ja opintojen eteneminen ovat keskiössä. Toiminnassa verkostoidutaan yli rajojen.

Tavoitteita/keinoja:

- Koulutustarjonta tukee elinikäistä oppimista. (KKY tavoite 1)
- Kestävä kehitys on osa opiskelua. Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden periaatteet toteutuvat opetuksessa ja mm. painoalojen opetustarjonnassa. (KKY tavoite 1)¹
- Avoimen amk:n opiskelua markkinoidaan ja käytetään joustavana väylänä tutkintoon kaikissa tutkinto-ohjelmissa. (KKY tavoite 1)²
- Yhteistyössä muiden ammattikorkeakoulujen kanssa rakennetaan eri alueiden tarpeita vastaavia koulutuskokonaisuuksia. (KKY tavoite 1 ja 4)³
- Maahanmuuttajille tarjotaan valmentavaa koulutusta. (KKY tavoite 3)⁷
- Opiskelijoiden ohjauksen painopistettä siirretään ongelmiin reagoimisesta ennakoivaan ja opiskelijoiden hyvinvointia tukevaan toimintaan. (KKY tavoite 1)⁸
- Kaikissa koulutuksissa on monipuoliset verkko-opiskelun mahdollisuudet. Aikaan ja paikkaan sitomaton opiskelu mahdollistuu entistä laajemmin. (KKY tavoite 1 ja 4)⁴
- Yrittäjyysopinnot on mahdollista suorittaa ja yrittäjyys on amatillinen vaihtoehto. (KKY tavoite 3)
- Tutkinto-opiskelijoiden opinnoissa on kansainvälisyyskompetenssia edistäviä osia. (KKY tavoite 1)⁶
- Yhteistyö alumnien kanssa auttaa opiskelijoita verkottumaan ja saamaan realistisen kuvan työelämän tarjoamista vaihtoehtoista. (KKY tavoite 3)⁵

¹) Ympäristötekniikan, energiatekniikan, sähkötekniikan, rakennustekniikan, agrologin koulutus- ja tutkinto-ohjelmien osaamisprofiilit tukevat vahvasti kestävän kehityksen ekologista ulottuvuutta

¹) Valmistuvien opiskelijoiden näkemys kestävän kehityksen huomioimisesta opetuksessa on positiivinen. Opiskelijat raportoivat kokevansa oikeudenmukaista kohtelua ja henkilökunta kokee toimivansa kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti (palautekyselyt vuosittain).

^{1,2}) Polkuopiskelijoiden määrä on kasvanut ja avoimessa ammattikorkeakoulussa suoritettujen opintopisteiden määrä on kasvussa

³) Karelian, Savonian ja Saimaan amk:n kesäopintotarjonta 2013–2016, ja Savonia ammattikorkeakoulu mukana valtakunnallisessa ammattikorkeakoulujen kesäopintotarjonnassa 2016

⁴) Sähköisen opetusmateriaalin interaktiivinen käyttö Moodlella (Moodle2) on tullut osaksi Savonian arkea. Etäyhteydet ja niiden käyttö: ACP-kokoukset ja Cisco-videoneuvottelu ja Skype-kokousten käyttö on aktivoitunut Savonia on toteuttanut sateliittikoulutuksia Kaakkois-Suomessa ja Pohjois-Karjalassa.

⁵) ”Coworking learning space – TKI 2.0 ”-projekti 2013–2015. Ympäristötekniikan koulutusohjelman pilot 2014.

⁶) Kaikissa koulutusohjelmissa on englanninkielisiä opintojaksoja vähintään 5 op.

⁷) Maahanmuuttajien valmentavaa koulutusta on toteutunut vuodesta 2014.

Englanninkieliset koulutusohjelmat Varkaudessa (2011–2013) ja Kuopiossa vuosittain sisäänotto.

Opiskelijaliikkuvuus yhteistyökoulujen välillä on lisääntynyt.

DoubleDegree tutkinto-ohjelmia on 3.

Osaamisen vienti on lisääntynyt (Kiina, Venäjä).

Englanninkielinen Reppu palvelee vieraskielisten koulutusohjelmien opiskelijoita ja vaihto-opiskelijoita.

”Kv-viikko” kampuksilla vuosittain.

⁸⁾ opiskelijan kokonaisvaltainen ohjaus 2015 Karvin auditoinnin valinnaisena kohteena ja auditointi läpäistiin.

Strateginen päämäärä 2:

Savonia lisää elinkeinoelämän kilpailukykyä

Kriittiset menestystekijät: Painoalat tuottavat uutta luovaa osaamista. Toiminta tukee yrittäjyyttä, edistää innovaatioita ja yritysten kasvua. Koulutuksen ja TKI-toiminnan laatua parannetaan.

Tavoitteita/keinoja:

- Monialaiset painoalat yhdistävät Savonian osaamista innovatiivisesti sekä kehittävät työ- ja elinkeinoelämää ennakoivasti, yhteiskuntavastuullisesti ja aluekehitystä tukien. Painoalojen koulutus- ja TKI-osaaminen tukee yhteiskuntavastuullista toimintaa. (KKY tavoite 3)¹
- Yrittäjyys on osa Savonian toimintakulttuuria. (KKY tavoite 3)²
- Opiskelijoille on tarjolla mahdollisuuksia monialaisiin yrittäjyysopintoihin ja oman yritysideoiden kehittämiseen osana opintoja. (KKY tavoite 3)³
- Henkilöstöä rohkaistaan innovatiiviseen toimintaan perustehävien laadukkuuden varmistamiseksi ja parantamiseksi. (KKY tavoite 3)

¹⁾ opinnäytetyöt

¹⁾ testauslaboratorioiden akkreditointi valmiudet luotiin 2015-2016 aikana *Latu*-hankkeessa.

^{2,3)} yPolku ja yTiimi opiskelijoille tarjolla.

²⁾ Fysioterapian tutkinto-ohjelma on profiloitunut yrittäjyyteen ja suunniteltiin tradenomi tutkintoon Wellness Business tutkinto-ohjelma.

Strateginen päämäärä 3:

Yhteisö luo uuden Savonian

Kriittiset menestystekijät: Savoniassa on työn ilo ja yhteisöllinen toimintakulttuuri. Osaaminen on tunnustettua ja uudistuvaa. Johtaminen tukee tuottavaa työtä.

Tavoitteita/keinoja:

- Joustavia työn tekemisen muotoja kehitetään ja otetaan käyttöön.¹
- Etätyön menettelyjen ja pelisääntöjen kehittäminen ja työaika-käytäntöjen monipuolistaminen. (KKY tavoite 4)³
- Henkilöstöjohtaminen kehittyä henkilöstötyön tuottavuuden keskeiset tekijät huomioivaksi. (KKY tavoite 3)²

¹) etäyhteydet ja niiden käyttö AC-kokoukset ja Cisco-videoneuvottelu ja Skype-kokouksien käyttö aktiivista.

²) Henkilöstön toimivuuskysely vuosittain. Tiimimallin käyttöönotto 1.1.2015 organisaatiouudistuksen yhteydessä. Tiimien toiminnan itsearviointi 2016. Tiimisopimukset ohjaavat toiminnan tavoitteita ja tuloksellisuutta.

³) intraan ja sähköisiin järjestelmiin pääsy VPN:n kautta mahdollistaa paremmin etätyön. Henkilöstöllä on käytössä tietokoneet ja älypuhelimet. E-oppimista kehittää e-oppimisen työryhmä.

Strateginen päämäärä 4:

Savonia turvaa terveen ja kestävä pohjan toiminnalle

Kriittiset menestystekijät: Talous pidetään terveenä. Taloutta hallitaan kokonaisvaltaisesti. Tilat tukevat toimintaa.

Tavoitteita/keinoja:

- Taloudelliset resurssit kohdennetaan kannattavaan ja tuottavaan toimintaan. (KKY tavoite 6)¹
- Henkilöstön kustannustietoisuutta parannetaan koulutuksen ja viestinnän keinoin. (KKY tavoite 6)
- Tilakustannusten ja tilankäytön tehokkuus suhteessa toimintaan ja opiskelijamääriin on optimaalinen. (KKY tavoite 5)²
- Toimitilojen käyttö ja hankinta toteutuu yhdessä kumppaneiden kanssa tarkoituksenmukaisella tavalla. (KKY tavoite 7)³
- Tilahankinnoissa keskeisenä tekijänä on muunneltavuus. (YKS tavoite 7)

¹) Hankintaohjeistus on käytössä. Käytöstä poistetut tietokoneet toimitetaan kierrätykseen. Isommat hankinnat on kilpailutettu keskitetysti. Ympäristöasiat on pyritty huomioimaan kaikissa hankinnoissa.

²) *Tilojen varaus Wilmasta ja sähköiset neuvotteluhuoneiden varustaulut.* Lukujärjestystyöryhmä suunnitellut yhteistä toimintamallia.

³) Isommista huolto/ylläpitotöistä on tiedotettu Santrassa ja Repussa, tarvittaessa henkilöstöryhmittäin etukäteen. Kuntoarviot omista kiinteistöistä on laadittu vuosina 2011–2012. Uusia

tiloja otettu käyttöön Microkadulla kun sinne muutti terveystalon koulutus 2013 ja liiketalous 2014. Opistotien kampuksen tiloja remontoitu muotoilun koulutuksen tarpeisiin 2014-2015. Sähköinen ryhti-huoltokirja on tilapalvelujen käytössä.

³⁾ Yhteiskäyttötiloja Savilahden muiden toimijoiden kanssa esim. Hammasklinikka (KYS, Kuopion kaupunki ja UEF), simulaatiokeskus (KYS, Sakky ja UEF), vesitutkimuslaboratorio (UEF, GTK, THL).

4 SOSIAALINEN JA KULTTUURINEN VASTUU

Savonia on monialainen opiskelu- ja työyhteisö, jossa sosiaalinen ja kulttuurinen vastuu koostuu henkilöstön, opiskelijoiden ja yhteistyökumppaneiden päivittäisistä teoista. Savoniassa vallitseva hyvä, oikeudenmukainen ja turvallinen opiskelu- ja työskentelyilmapiiri on yhteisen tavoitteen ja yhteistyön tulosta.

Osana koulutusta Savonia sitouttaa opiskelijat sekä kestäväan elämäntapaan että elinikäiseen oppimiseen. Tavoitteena on kasvattaa asiantuntijoita, jotka kantavat vastuunsa käytännön työtilanteissa tehdessään valintoja. He osaavat ottaa huomioon ratkaisujensa ekologiset, taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset. Opiskelijat osaavat myös johtaa itseään eli pystyvät vastuullisesti priorisoimaan tehtäviä ja kehittämään osaamistaan.

Savonian työ- ja opiskelukulttuuri ovat turvallisuutta arvostavia. Vuoden 2015 aikana Savonia-ammattikorkeakoulun turvallisuus-kulttuuria kehitettiin aktiivisesti jäsentämällä sisäistä turvallisuusorganisaatiota ja sidosryhmäyhteistyötä.

4.1 VASTUULLINEN OPISKELIJAREKRYTOINTI

Savonia-ammattikorkeakoulu on työelämäläheinen, laadukas ja houkutteleva opiskelupaikka, jossa opiskelija ja hänen hyvinvointinsa on keskiössä. Opetamme ajantasaisia, ammatissa hyödyllisiä tietoja ja taitoja, innostamme elinikäiseen oppimiseen ja tuemme opiskelijaa opintojen eri vaiheissa.

Savonialle on tärkeää kohdata tulevat opiskelijat jo ennen opintoihin hakeutumista. Näin tuleva hakija saa monipuolista ja riit-

tävän syvällistä tietoa tulevan koulutus- ja uravalintansa perustaksi. Opiskelijarekrytointiin liittyvä viestintä on todellisuuteen perustuvaa, asiallista ja eettistä. Opiskelijarekrytointiin kuuluu tiivis yhteistyö lukioiden, ammatillisen toisen asteen koulutustoimijoiden, alueellisen ELO-verkoston sekä TE-toimijoiden kanssa.

Valintamenettelyllä halutaan varmistaa hakijoiden motivaatio ja osaaminen. Savonia on rakentanut eri hakijaryhmille tarkoituksenmukaisia väyliä tutkinto-opiskelijaksi hakeutumiseen. Hakeutumisen ja valintojen toteutumista seurataan systemaattisesti.

Savonia selvittää vuosittaisessa alkukyselyssä opintonsa aloittaneilta opiskelijoilta opiskelupaikan valintaan vaikuttaneita tekijöitä. Saadun palautteen perusteella kehitetään hakijoille suunnattua viestintää.

4.2 JOUSTAVAT OPINTOPOLUT JA KOULUTUKSEN SAAVUTETTAVUUS

Korkeakoulutuksen saavutettavuus on oleellinen osa tasa-arvoa ja yhtäläisten mahdollisuuksien käsitettä. Vastuullisen korkeakoulun keinoja vastata koulutuksen saavutettavuuteen ja joustavuuteen ovat opetusteknologiaa hyödyntävä monimuotoinen opiskelu, avoin koulutustarjonta, opintojen vaihtoehtoiset suoritustavat, aiemman osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sekä työn opinnollistaminen. Opiskelijan henkilökohtainen opiskelu- ja urasuunnitelma (HOPS) kokoaa opintopolulle sovitut yksilölliset ratkaisut. Opetuksessa ja oppimisessa korostuvat opiskelijakeskeisyys sekä ohjauksellisuus.

Savonia on suunnitelmallisesti ottanut käyttöön uutta opetusteknologiaa, oppimisympäristöjä ja pedagogiikkaa. Sähköiset työka-

lut ja ympäristöt mahdollistavat saavutettavan, aikaan ja paikkaan sitomattoman opetuksen, ohjauksen ja opiskelun. Opiskelun ja oppimisen tueksi Savonian opiskelijoilla on käytössään monipuoliset palvelut verkossa ja kampuksilla. Opetuksen saavutettavuuteen, esteettömyyteen ja tukipalveluihin liittyvät käytännöt on kuvattu oppaissa ja opetussuunnitelmassa.

Savoniassa käytetään yhtenäistä strukturoitua opintojakson toteutus suunnitelmaa, joka kuvaa opiskelijalle osaamistavoitteet, erilaiset suoritustavat, oppimateriaalit sekä osaamisen arvioinnin. Aiemman osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sekä työn opinnollistaminen ovat käytössä olevia menettelyjä, joiden avulla voidaan suunnitella yksilöllinen ja joustava opintopolku. Joustavaa siirtymistä toiselta asteelta ammattikorkeakouluun on pilotoitu järjestämällä osaamisen näyttöjä, suunnittelemalla tutkintokohtaisia väyliä sekä tarjoamalla opintoja.

Savonia vastaa eri alueiden osaamis- ja työvoimatarpeisiin jalkauttamalla koulutusvastuitaan monimuotoisina satelliittikoulutuksina.

Esimerkkejä Savonian satelliittikoulutuksista:

Case 1: Kätilöopintoja Kainuussa

Case 2: Bioanalyttikko- ja röntgenhoitajaopiskelua Kotkassa ja Lappeenrannassa

Case 3: Agrologikoulutus Joensuussa

Avoim ammattikorkeakoulu

Avoim ammattikorkeakoulu tarjoaa mahdollisuuksia elinikäiselle oppimiselle. Opinnot vastaavat joustavasti niin opiskelijan henkilökohtaisiin kuin työelämänkin koulutustarpeisiin. Savonian avoimessa tarjonnassa on sekä amk- että yamk-opintoja kaikilta koulutusaloilta. Pääosin opinnot järjestetään tutkinto-ohjelmien

opintoihin integroituna, lisäksi on erillistä opintotarjontaa. Usein opiskelijan päämääränä on edetä kohti tutkinto-opiskelua. Savonia on aktiivisesti mukana valtakunnallisessa avoimen ammattikorkeakoulun kehittämisverkostossa, jonka tehtävänä on seurata ja edistää koulutuksen kehittämistä ja yhteistyötä.

Avoimessa ammattikorkeakoulussa suoritettujen opintopisteiden määrä on kasvanut tasaisesti. Vuonna 2015 avoimessa suoritettiin 8829 opintopistettä. Vuonna 2016 avoimessa amk:ssa suoritettujen opintojen määrä kasvoi ollen 13654 opintopistettä, joka oli merkittävästi enemmän kuin edellisenä vuonna.

Savonialla on sopimukseen pohjautuvaa avoimen amk:n koulutusyhteistyötä Itä-Suomen yliopiston, muiden ammattikorkeakoulujen sekä Snellman-Instituutin, Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopiston ja Kainuun kesäyliopiston kanssa. Yhteistyö lisää koulutuksen saavutettavuutta sekä Savonian opiskelijoille että yhteistyökumppaneiden asiakkaille. Savonia on myös mukana valtakunnallisessa kesälukukausiyhteistyössä.

Koulutusta maahanmuuttajille

Savonia on lisännyt maahanmuuttajille suunnattua koulutustarjontaa. Ammattikorkeakouluopintoihin valmentavan koulutuksen lisäksi tarjotaan suomen kielen opintoja edistyneille (B2 ja C1) sekä lyhytkestoista koulutusta (hygienenapassi). Koulutustarjonnan suunnittelussa tehdään yhteistyötä alueen VALMA-kouluttajien ja monikulttuurisuuskeskuksen kanssa.

Ensimmäinen ammattikorkeakouluopintoihin valmentava koulutus maahanmuuttajille järjestettiin syksyllä 2014. Sen jälkeen koulutuksia on toteutettu säännöllisesti. Koulutuksen laajuus on 20 opintopistettä ja opinnot painottuvat suomen kieleen. Koulutus valmentaa osallistujia hakeutumaan suomenkieliseen amk-tutkintoon johtavaan koulutukseen.

Taulukko 2. Savonian avoimen amk:n opintopistekertymät eri osa-alueilta 2013 – 2015 sekä vuodelta 2016.

Osa-alue	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Polkuopinnot				1735	5613	8295
Kesäopinnot				645	990	3783
Kesäyliopistoyhteistyö				260	505	294
Maahanmuuttajien valmentava koulutus				160	353	224
Muu tarjonta				3148	1302	1570
Yhteensä	1211	1969	3774	5948	8763	13654

4.3 YMPÄRIVUOTINEN OPISKELU

Savonia mahdollistaa tavoitteellisen ympärivuotisen opiskelun monipuolisella kesäopintotarjonnalla. Kesäopintotarjonta koottiin vuosina 2013-2015 yhteistyössä Karelia-ammattikorkeakoulun ja Saimaan ammattikorkeakoulun kanssa. Tarjonta laajeni kesällä 2016, jolloin alkoi ammattikorkeakoulujen valtakunnallinen kesälukukausiyhteistyö. Kesäopinnot suunnitellaan osaksi opiskelijan HOPSia, jotta ne vievät tavoitteellisesti opiskelua eteenpäin. Opinnot ovat pääosin verkko-opiskelua ja intensiivijaksoja. Kesäopintoja suorittavien opiskelijoiden määrä on kasvanut merkittävästi.

4.4 OPETUS JA OPINTOJEN OHJAUS

Savonia-ammattikorkeakoulussa opiskelijan ohjaus on moniammatillista yhteistyötä, jonka tavoitteena on opiskelijan asiantuntijuuden kehittyminen ja opintojen sujuva eteneminen. Opintojen ajan jatkuvalla ohjauksella ja varhaisella tuella edistetään opiskelijan hyvinvointia ja opiskelukykyä. Elinikäisen oppimisen ja oh-

jauksen tavoitteena on antaa tiedot, taidot ja toimintamallit sekä tulokselliseen opiskeluun että toimimiseen asiantuntijana omalla koulutusalueella, verkostoissa ja työelämässä. Yksilölle elinikäinen oppiminen tarkoittaa valmiuksia opiskelutaitojen ja asiantuntijuuden jatkuvaan kehittämiseen.

Savonian tutkinto-opiskelijoille tehtävässä alkukyselyssä väitteen ”*Olen kokonaisuutena tyytyväinen saamaani opintojen ohjaukseen*” tulos vuonna 2014 oli 2.86. Vuonna 2015 tulos oli 3.09 (asteikko 1-4). Valmistumisvaiheen AVOP-kyselyssä opintojen suunnittelua ja ohjausta koskevien kysymysten keskiarvo oli 4.75 (asteikko 1-7).

Alkuvuodesta 2015 Savonia teki ohjauksen itsearvioinnin, johon osallistui opiskelijoita, henkilöstöä sekä sidosryhmäedustaja. Itsearvioinnissa sovellettiin mm. alueellisen ELO-verkoston määrittelemiä ohjauksen laatukriteereitä. Savonia auditoitiin 2015 - 2016. Opiskelijan kokonaisvaltainen ohjaus oli valinnaisena auditointikohteena. Arviointiraportin perusteella ohjaus on Savoniassa kehittyvällä tasolla.

Savoniassa on vuodesta 2012 lähtien järjestetty ohjauksen ajan-kohtaisaamupäiviä. Aamupäivien tavoitteena on tiedottaa yhteisistä käytännöistä, kehittää henkilöstön ohjausosaamista ja käydä keskustelua ajankohtaisista teemoista. Aamupäivien aiheet nousivat yksiköiden omista, koetuista tarpeista.

4.5 DIGITALISAATIO

Savonia-ammattikorkeakoulussa käytetään päivittäiseen asiointiin erilaisia digitaalisia palveluja. Palveluiden kehittäminen on jatkuvaa työtä, jota tekee mm. Savonian oma tietohallinto asian-

tuntijoiden tekemän määrittelyn mukaisesti. Uudet käyttöön otetut järjestelmät mahdollistavat aina uusien palveluiden ideoinnin ja laadinnan. Digitaalisia palveluita tuotetaan mm. opiskelijatietohallintojärjestelmän, intra-ratkaisujen, videoneuvottelun ja sosiaalisen median avulla. Monet järjestelmät ovat integroitua keskenään toiminnallisiksi kokonaisuuksiksi.

Opiskelijat ja opettajat käyttävät Wilmaa, joka on web-pohjainen käyttöliittymä Primukseen, opiskelijatietohallintojärjestelmään. Wilmaan on rakennettu eri tilanteisiin sopivia digitaalisia palveluita. Wilman avulla opettaja voi mm. antaa opintojaksoihin liittyvät arvioinnit, kirjata hops-keskusteluun liittyvät tiedot, tarkastella opiskelijoiden opinnoissa edistymistä ja viestiä opiskelijoiden kanssa. Opettajilla Wilma-Primus-Kurre toimivat myös työajan suunnittelun ja seurannan välineenä.

Wilman avulla opiskelijat mm. seuraavat opintojen edistymistä, kirjaavat hops-keskusteluihin liittyviä tietoja, tekevät opintojaksoihin liittyviä valintoja, tekevät lukuvuosi ilmoittautumiset, hakevat tarvittaessa AHOTia ja hakevat siirtoa esim. opiskelun toteutustavan vaihtoon liittyen. Wilmaan liittyviä palveluita rakennetaan koko ajan lisää.

Savonia käyttää kahta intraa. Toinen intra on tarkoitettu henkilökunnan käyttöön ja toinen opiskelijoiden käyttöön. Molemmat intrat muodostavat kullekin käyttäjryhmälle sähköisen työpöydän. Intrat toimivat mm. tiedottamisessa, eri työryhmien toiminta-alustana, portaalina organisaation käyttämiin digitaalisiin palveluihin, toimintaohjeiden julkaisupaikkana ja toiminnan raportoinnin alustana.

Opetuksen ja ohjauksen tukena käytetään eOppimiseen liittyviä välineitä. Keskeisimpiä ovat Moodle-oppimisalusta, videoneu-

vottelut (Adobe Connect, Skype for Business ja Cisco), Exam-sähköinen tenttijärjestelmä, blogi ja videotallennus. Sosiaalinen media eri palveluineen on käytössä viestinnässä, opetuksessa ja ohjauksessa, TKI-toiminnassa sekä markkinoinnissa.

Videoneuvottelujärjestelmiä on käytetty vuodesta 2012 alkaen opetuksessa ja ohjauksessa sekä neuvotteluissa. Videoneuvottelut mahdollistavat esim. opiskelijoiden osallistumisen samoille luennoille eri kampuksilta tai eri organisaatioista. Myös asiantuntijaluentoja on toteutettu videoyhteyksien avulla.

Neuvottelukäytössä videoneuvottelujärjestelmiä on hyödynnetty niin Savonian sisäisissä kokouksissa kuin myös palaverissa ulkopuolisten toimijoiden kanssa, niin kotimaassa kuin myös ulkomailla. Järjestelmät ovat mahdollistaneet savonialaisten osallistumisen kotimaisiin ja kansainvälisiin seminaareihin, webinaareihin. Videokokoukset ja -luennot on mahdollista tallentaa myöhempää käyttöä varten.

Digitaaliset palvelut ovat käytössä opetuksessa ja ohjauksessa, TKI-toiminnassa ja liiketoiminnassa. Edellä kuvattujen palveluiden lisäksi Savoniassa käytetään Reportronicia projektien hallintaan. Reportronic toimii hanketoiminnan lisäksi työajanseurannan välineenä hankkeissa toimivilla henkilöillä ja opettajilla. Opettajien työajanseuranta tapahtuu Wilmassa, josta työaika-merkinnät siirretään kerran kuussa Reportroniciin työaikailmoitukseksi. Poissaolojen kirjaaminen, vuosilomien hakeminen ja päättäminen ja matkustamiseen liittyvät lomakkeet on toteutettu niihin tarkoitetuilla digitaalisilla palveluilla.

4.6 KANSAINVÄLISYYS

Savonian opetussuunnitelmiin sisältyvän kansainvälisyys -osaamisteeman mukaisesti opiskelijoille välitetään erilaisten kulttuurien ja niiden välisten erojen ymmärtämistä osana korkeakouluopintoja. Yhteistyö ulottuu Pohjoismaiden ja EU-maiden lisäksi Venäjälle, Aasiaan, Yhdysvaltoihin sekä Afrikkaan. Olemme mukana mm. LLP-ERASMUS-, FIRST-, TEMPUS, NORDPLUS- ja NORTH-SOUTH-ohjelmissa.

Savoniassa opiskeleva voi laatia kansainvälistymiseen painottuvan henkilökohtaisen opiskelu- ja urasuunnitelman. Tämä kansainvälinen opiskelupolku voi sisältää esimerkiksi vieraskielisiä opintoja omassa korkeakoulussa, intensiivikurssin ulkomailla, harvinaisten kielten ja kulttuurin opiskelua, opiskelu- tai harjoittelujakson ulkomailla, harjoittelujakson kotimaassa ulkomaisessa yrityksessä, työskentelyä kansainvälisessä projektissa tai opinäytetyön tekemisen ulkomailla suomalaisen yrityksen toimeksiannosta.

Savoniassa on kolme kaksoistutkintosopimusta, joista kaksi tekniikan koulutusalueella ja yksi matkailualueella.

4.7 YHTEISÖLLISYYDEN JA OPISKELUHYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Savoniassa yhteisöllisyys merkitsee sitä, että henkilöstön ja opiskelijoiden toiminta perustuu keskinäiseen luottamukseen ja aitoon vuoropuheluun. Savonia huolehtii opiskelijoidensa hyvinvoinnista yhdessä opiskelijakunta SAVOTTAN kanssa. Kantavana ajatuksena on, että yhteisöön kuulumisen tunne parantaa opiskelukykyä ja siten myös edistää opintojen sujumista.

Keskeisiä keinoja yhteisöllisyyden rakentamisessa ovat uusien opiskelijoiden vastaanottaminen, ryhmäytymisen tukeminen ja opintojen sujuva aloittaminen. Uusien opiskelijoiden halutaan tuntevan itsensä arvostetuiksi yhteisön jäseniksi. Yhteisöllisyyttä tuetaan koko opintojen ajan opetusmenetelmillä ja oppimisympäristövalinnoilla. Yhteisöllisyyttä edistetään myös sosiaalisen median avulla ja erilaisilla opiskelijoille järjestetyillä tapahtumilla, esimerkkinä syksyisin järjestettävä SavoniaStart-tapahtuma.

Savoniassa laaditaan lukuvuosittain opiskeluhyvinvoinnin edistämisen toimintasuunnitelma, johon kootaan ja aikataulutetaan lukuvuoden aikana toteutuvat tukimuodot, toimenpiteet ja järjestelyt.

4.8 OPISKELUHYVINVOINNIN TYÖRYHMÄT

Savoniassa koulutusyksikkökohtaiset opiskelijoiden hyvinvointityöryhmät sekä varhaisen puuttumisen kolmivaiheinen toimintamalli ovat osa ennaltaehkäisevää ja yhteisöllistä vastuunkantamista. Tavoitteena on opiskelukyvyn ja -hyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen, opintojen sujumisen tukeminen sekä mahdollisimman varhainen puuttuminen huoliin ja epäkohtiin ongelmien kriisiytymisen estämiseksi.

Jokaisessa koulutusyksikössä toimii opiskelijoiden hyvinvointityöryhmä. Hyvinvointityöryhmä on moniammatillinen verkosto, joka toimii kahdessa erilaisessa roolissa. Se edistää opiskelijahyvinvointia ja kokoontuu tarvittaessa käsittelemään tukea tarvitsevien opiskelijoiden kysymyksiä. Opiskeluhyvinvointityöryhmät ovat toimineet vuodesta 2011 alkaen. Ne kokoontuvat vähintään kerran lukukaudessa.

4.9 OPISKELIJAKUNTA MUKANA OPISKELIJAN ARJESSA

Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta (SAVOTTA) on ammattikorkeakoululailla perustettu sitoutumaton julkisoikeudellinen yhteisö, joka huolehtii opiskelijoiden hyvinvoinnista ja edunvalvonnasta koko Savonian laajuisesti ja varmistaa opiskelijoiden äänen kuulumisen Savoniassa, sen erilaisissa kehittämissryhmissä sekä kampuskaupungeissa.

Opiskelijakunta toimii lähellä opiskelijaa järjestämällä ja tarjoamalla palveluja opiskelijoille, sekä ylläpitämällä ja kehittämällä opiskelijakulttuuria.

Opiskelijakunta tekee hyvää yhteistyötä Savonian kanssa. Yhteistyötä tehdään Itä-Suomen yliopiston ylioppilaskunnan, sekä itä-suomalaisten ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien ja opiskelijajärjestöjen ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Opiskelijakunnan jäsenilleen ja koko korkeakoulu yhteisölle tuottamien palvelujen tavoitteena on, että opiskelijaelämä Savoniassa olisi helpompaa, hauskempaa ja halvempaa.

4.9.1 Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet ja osallistuminen Savonia-ammattikorkeakoulussa ja ammattikorkeakouluosakeyhtiössä

Opiskelija voi vaikuttaa antamalla palautetta opinnoistaan ja ammattikorkeakoulun toiminnasta. Tutkintoon johtavassa koulutuksessa opiskelevat voivat hakeutua opiskelijakunnan ja opiskelijayhdistysten toimintaan ja vaikuttaa sitä kautta Savonian kehittämiseen. Opiskelija voi hakeutua opiskelijaedustajaksi Savonia-ammattikorkeakoulussa. Opiskelijaedustajat nimetään ammattikorkeakoululain ohjaamalla tavalla ammattikorkeakou-

lun hallitukseen ja muihin ammattikorkeakoululain 4 luvussa tarkoitettuihin toimielimiin. Opiskelijakunta osallistuu tarvittaessa opiskeluterveydenhuollon perusterveydenhuoltoa koskevien tehtävien toteuttamiseen.

Opiskelijakunnan nimeämät edustajat ovat mukana useissa ammattikorkeakoulun työryhmissä ja opiskelijakunnan ja -järjestöjen edustajat tapaavat yhdessä ammattikorkeakoulun johtoa kaksi kertaa lukuvuoden aikana.

4.9.2 Opiskelijoiden asemaa ja etuja edistävät yhteistyömuodot ja kumppanuudet

Savonia-ammattikorkeakoulun kampuskaupunkien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Kuopiossa käydään keskustelua opiskelija-asian neuvottelukunnassa ja Kuopion kilpailukykyryhmässä kaupungin ja opiskelijoiden yhteisistä tavoitteista. Tavoitteena on tehdä Kuopiosta Suomen paras opiskelijakaupunki vuoteen 2020 mennessä.

Kuopiossa yhteistyössä oppilaitospastorien kanssa toteutetut opiskelijoiden hengailuillat laajennettiin myös Iisalmeen. Hengailuillat tarjoavat mahdollisuuden rauhalliseen ajanviettoon pelaillen, musiikkia kuunnellen tai vaikka elokuvia katsellen iltapalan äärellä. Kaudella päästiin sopimukseen valtakunnallisia opiskelijaetuja ja alennuksia tarjoavan Frank-palvelun kanssa pystyen näin tarjoamaan maksuominaisuudella varustettua opiskelijakorttia ja entistä parempia valtakunnallisia jäsenetuja. Kansainvälisille opiskelijoille perustettiin International Club ja käynnistettiin kulttuureja yhdistävä language cafe -toiminta.

Opiskelijakunta vastasi Itä-Suomen yliopiston ylioppilaskunnan, Karelia-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta POKAn ja Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan yhteistyöelimenä toimivan Opiskelijan Itä-Suomi ry:en toiminnan hallinnoinnista. Yhdistyksen ylläpitämä Kuopion alueen opiskelijaetuportaali opiskelijankuopio.fi -portaali uudistettiin ja sivustolla luotiin opiskelijan kartta, joka kattaa kaikki alueen opiskelijaedut ja opiskelijoille suunnatut palvelut. Opiskelijatöihin.fi -verkkopalvelu eriytettiin omaksi sivustokseen helpoksi väyläksi etsiä ja tarjota työmahdollisuuksia opiskelijoille. Sivuston kehittämisessä tehtiin yhteistyötä Kuopion Alueen Kauppakamarin kanssa.

Opiskelijakunnan jäsenille tarjottiin yhteistyössä Savon Sanomien kanssa kahden kuukauden lehdet ilmaiseksi. LähiTapiola Savon kanssa aloitettiin yhteistyö edullisten vakuutusten tarjoamiseksi opiskelijoille. Opiskelijakunnan edustajat osallistuivat Savilahden kampusalueen kehittämiseen Savonian toimintaryhmässä ja kaupungin koolle kutsumissa tapaamisissa.

Itä-Suomen Yliopiston Ylioppilaskunnan kanssa tehtiin tiiviisti yhteistyötä Kuopion kaupungin opiskelija-asiain neuvottelukunnassa ja Kuopion kilpailukykyryhmässä opiskelijoita edustan.

Opiskelijakunta oli jäsenenä Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry:ssä ja Opiskelijan Itä-Suomi ry:ssä.

4.9.3 Opiskelijakunnan järjestäytymisaste

Opiskelijakunnan jäseniksi voivat liittyä kaikki Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijat. Tavoitteena oli yli 95 prosentin järjestäytymisaste päiväopinnoissa olevista Savonia-ammattikorkeakoulun tutkinto-opiskelijoista.

Opiskelijakunnassa oli joulukuussa 2016 yhteensä 4955 jäsentä. Järjestäytymisaste säilyi koko vuoden korkealla tasolla ollen syyslukukaudella yli 102 % tutkintoon johtavassa koulutuksessa läsnä olevista päiväopiskelijoista ja lähes 85% kaikista opiskelijoista.

4.9.4 Vertaistuutorikoulutukset

Opiskelijakunta vastaa vertaistuutoreiden peruskoulutusten järjestämisestä Savonia-ammattikorkeakoulussa. Koulutukset järjestetään kolmessa osassa siten, että keväällä järjestettävät kaksi koulutusta painottuvat tuutoreiden perustietoihin ja -taitoihin. Ennen lukuvuoden alkua järjestettävä koulutus syventää keväällä opittua ja nostaa esiin lukuvuoden alun ajankohtaisia asioita.

Tuutoroinnin tavoitteena on tukea aloittavia opiskelijoita opinnoissa ja lisätä yhteisöllisyyttä kampuksilla. Tuutorit tutustuttavat uudet opiskelijat kädestä pitäen opiskeluun, opiskelukaupunkiin, opiskelijaelämään ja opiskelutovereihin ja pyrkivät siten tekemään asettumisen uuteen elämäntilanteeseen mahdollisimman helpoksi. Koulutuksiin osallistuu vuosittain n. 130 vertaistuutoriksi valittua kuudelta koulutusosalta.

4.9.5 SYKETTÄ – korkeakoululiikunta

SYKETTÄ – Kuopion korkeakoululiikunta on Savonia-ammattikorkeakoulun ja Itä-Suomen yliopiston opiskelijoiden ja henkilöstön liikuntapalvelukokonaisuus Kuopiossa. Savonia-ammattikorkeakoulu tukee liikuntaa myös Iisalmen ja Varkauden kampuksilla. Vuoden 2016 alusta saakka myös Taideyliopiston ja Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijat Kuopiossa ovat päässeet hyödyntämään palveluja

SYKETTÄ tarjoaa matalan kynnyksen terveystuokuntapalveluja korkeakouluyhteisöille, samalla liikuntamaksulla pääsee hyödyn-tämään SYKETTÄ-Kuopion, SYKETTÄ-Joensuun ja SYKETTÄ-Savonlinnan liikuntapalveluja. Korkeakoulujen tuella käyttäjien liikuntamaksut pystytään pitämään edullisina, mikä kannustaa kokeilemaan ja etsimään itseä miellyttäviä liikuntamuotoja. SY-KETTÄ –korkeakoululiikunnassa liikunta nähdään kokonaisval-taisesti hyvinvointia edistävänä toimintana. Liikuntapalvelut laajenivat tarjoamaan liikunnan lisäksi tietoa ja ohjausta oikean-laisesta ravitsemuksesta, levosta ja niiden merkityksestä jaksami-seen.

Liikuntapalvelujen käyttäjämäärä oli voimakkaassa kasvussa. Lu-kuvuonna 2016-2017 SYKETTÄ-Kuopion liikuntapalveluilla oli yli 2700 käyttäjää, joka on liki 25 % potentiaalisista liikkujista Kuopion korkeakouluyhteisössä. Järjestettyjen liikuntatuntien ja yksittäisten liikuntakäyntien määrä kasvoi. Pelkästään keväällä 2016 Opistotien kampuksen liikuntasalissa järjestettiin 1466 tun-tia liikuntaa, joille osallistui 17 865 liikkujaa.

Liikuntapalvelujen ohessa järjestettiin kaksi kertaa lukuvuodessa liikuntailtapäivät, jotka olivat opetuksesta vapaata aikaa tarjoten koko korkeakouluyhteisölle mahdollisuuden liikkumiseen jokai-sen haluamalla tavalla.

4.10 OPINTOJEN ESTEETTÖMYYS

Esteettömyydellä tarkoitetaan opiskelijan ohjaukseen liittyviä, yhdessä opiskelijan kanssa sovittavia järjestelyjä, jotka tukevat opiskelijan edistymistä opinnoissaan. Järjestelyjen käytännön to-teuttamisesta sovitaan erikseen jokaisen opiskelijan kanssa. Ne

voivat liittyä esimerkiksi opintojen monipuolisiin suoritustapoi-hin, joustaviin tenttikäytäntöihin, apuvälineiden ja avustajan käyttöön tai lisättyyn ohjaukseen. Sovitut erityisjärjestelyt do-kumentoidaan ns. tukiseteliin, jonka opiskelija saa osoitettuaan oppimiseen ja opiskeluun liittyvät erityistarpeensa. Yksilöllisen tuen organisoinnista vastaa tutkinto-ohjelman opinto-ohjaaja ja tuen järjestämisestä opettaja.

4.11 OPINTOSOSIAALISET PALVELUT JA EDUT

4.11.1 Terveystuokuntahuolto

Opiskeluterveydenhuolto toteutetaan yhteistyössä opiskelukau-punkien sosiaali- ja terveystuokuntapalvelujen kanssa. Tavoitteena on ylläpitää ja tukea opiskelijan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Palvelut on tarkoitettu kaikille päätoimisille opis-kelijoille heidän kotipaikkakunnastaan riippumatta. Terveystuokuntahuolto käsittää korkeakoulun terveydellisten olojen valvonnan sekä opiskelijan terveydenhuollon, sairaanhoidon ja hammas-huollon.

4.11.2 Korkeakoululiikunta

Sykettä-konseptin alla kulkevat korkeakoululiikunnan palvelut tarjoavat yhteisiä, yhdenvertaisia ja saavutettavia liikunnan har-rastusmahdollisuuksia ja liikuntapalveluja Savonian ja Itä-Suo-men yliopiston Kuopion kampuksen opiskelijoille. Tarjonnassa on monipuolisia liikuntamahdollisuuksia kaiken tasoisille liikkujille. Palvelut kannustavat myös vähemmän liikkuvia osallistu-maan. Sykettä Savilahdella -hanke palkittiin vuoden 2014 parhaana opiskelijaliikuntatekona.

4.11.3 Opintopsykologin palvelut

Opintopsykologi on mukana kehittämässä ja toteuttamassa opiskelijoiden hyvinvointi- ja ohjauspalveluja. Opintopsykologin työhön kuuluu opettajien, opojen ja muun henkilöstön ohjaustehtävän tukeminen omalla asiantuntija-alueellaan. Hän konsultoi henkilöstöä erilaisissa ohjauksessa sekä opiskelijan tai opiskelijaryhmän opintoihin ja hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä tai ongelmakohdissa. Opintopsykologin työ sisältää myös opiskelijoiden yksilö- ja ryhmäohjausta. Hän on mukana opiskelijatuutoritoiminnassa ja -koulutuksessa.

4.11.4 Oppilaitospastori

Evankelis-luterilainen seurakunta on nimennyt Savonian käyttöön oppilaitospastorin. Oppilaitospastori tukee opiskelijoita mm. erilaisissa jaksamiseen ja yksinäisyyteen liittyvissä ongelmissa. Pastori osallistuu myös opiskelijakunnan toimintaan erilaisissa tehtävissä, jotka tähtäävät hyvän yhteisöllisyyden edistämiseen. Savonialle nimetyt oppilaitospastorit ovat opiskelijoiden käytettävissä vakaumukseen ja uskontokuntaan katsomatta.

4.11.5 Opintotuki

Opintotuen myöntämisen perusteina ovat päätoiminen opiskelu, opintojen riittävä edistyminen ja taloudellisen tuen tarve. Savoniassa toimiva opintotukilautakunta valvoo opintojen edistymistä ja päätoimisuutta sekä antaa opintotukeen liittyviä päätöksiä ja lausuntoja opintotukikeskukselle. Lisäksi korkeakoulupalveluissa opintoneuvojat ohjaavat ja tukevat opiskelijoita opintotukeen sekä opintojen edistymiseen liittyvissä asioissa.

4.11.6 Terveellinen korkeakouluruokailu

Ammattikorkeakoulun opiskelijat ovat oikeutettuja KELA:n ateriatukeen Savonian eri kampuksilla sijaitsevista opiskelijaravintoloista. Opiskelijaravintolat on esimerkki yhteiskunnallisesta ratkaisusta, joka vaikuttaa laajemmin kuin vain tyydyttämällä opiskelijan päivittäisen ravinnontarpeen tarjotessaan päivittäisen terveellisen ruokailun mallin.

4.12 TASA-ARVO

Savonia on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen toimintaympäristö, jossa eri sukupuolia, eri tehtävissä olevia ja erilaisen taustan omaavia työntekijöitä ja opiskelijoita kohdellaan tasapuolisesti. Yhteisenä tavoitteena on hyvä opiskelu- ja työskentelyilmapiiri. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyö edistävät omalta osaltaan sosiaalista ja kulttuurista vastuuta.

Tasa-arvon edistäminen on jokaisen Savoniassa toimivan velvollisuus. Tasa-arvoinen kohtelu näkyy kaikissa vuorovaikutustilanteissa ja se toteutuu opiskelijavalinnoissa, arvioinneissa ja opetustilanteissa. Yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielin, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Mahdollisuuksien tasa-arvo toteutuu, kun jokaisella on taustasta riippumatta mahdollisuus hakeutua koulutukseen eikä tämä tausta ennusta koulutukseen osallistumista tai oppimistuloksia.

Savonia valmistele parhaillaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa kaudelle 2017-2020.

4.13 ALUEVAIKUTTAVUUS

Savonian aluevaikuttavuutta tarkastellaan perustehtävien pohjalta. Niitä ovat koulutus sekä ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta. Viimeksi mainittu sisältää myös liiketoiminnan. Tarkastelu kohdennetaan Pohjois-Savon alueelle siltä osin kuin se on mahdollista.

4.13.1 Koulutuksen aluevaikuttavuus

Ammattikorkeakoulun tarjoaman koulutuksen merkitys alueelle on merkittävä ja pitkävaikutteinen. Alueen kehittymisen kannalta keskeisin vaikutus syntyy ammattikorkeakoulusta valmistuneiden asiantuntijoiden työllistyessä alueelle. Työllistymiseen vaikuttaa tarjolla olevien tutkinto-ohjelmien sisällöt ja niistä valmistuneiden määrän sopivuus alueen työvoiman kysyntään. Tätä seurataan Tilastokeskuksen tekemän vuosi tutkinnon valmistumisesta tilaston perusteella. Seuraavassa on esitettyä aluevaikuttavuuteen liittyviä poimintoja tilastoista.

Taulukko 3. Pohjois-Savon alueelle 1v valmistumisesta työllistyneet AMK-tutkinnon suorittaneet ja Savoniasta valmistuneiden osuus näistä.

	Pohjois-Savossa työllistyneet	Näistä Savoniasta valmistuneet	
2014	1092	783	72 %
2013	933	627	67 %
2012	864	579	67 %
2011	924	618	67 %

Alueelle on työllistynyt viime vuosina kasvava määrä AMK-tutkinnon suorittaneita. Näistä Savoniasta valmistuneiden osuus on huomattavan suuri, ja osuus on viimeisenä tilastoituna vuotena noussut merkittävästi. Muista maakunnista tulevasta Etelä-Savo on suurin lähtömaakunta n. 10 % osuudella. Savonian merkitys alueen työvoimatarpeen tyydyttäjänä on siis merkittävä ja koulutustarjonta on alueen tarpeiden mukainen.

Taulukko 4. Savoniasta valmistuneiden sijoittuminen 1v valmistumisesta eri maakuntiin valmistumisvuosittain.

	Kaikki	Pohjois-Savo	Uusimaa	Etelä-Savo	Keski-Suomi	Pohjois-Karjala	Pirkanmaa
2014	1 248	63 %	10 %	4 %	4 %	3 %	3 %
2013	1 026	61 %	10 %	3 %	4 %	3 %	3 %
2012	981	59 %	11 %	4 %	4 %	4 %	2 %
2011	1 068	58 %	10 %	4 %	5 %	4 %	3 %

Tilaston mukaan n. 60% valmistuneista sijoittuu Pohjois-Savon työmarkkinoille. Määrä on ollut hienoisessa kasvussa. Uusimaa vetää tasaisesti n. joka kymmenennen valmistuneen. Muille alueille muutto on oleellisesti vähäisempää. Uudet opiskelijat, usein myös muualta kaupunkiin muuttaneet, kiinnittyvät vahvasti opiskelupaikkakuntaansa jääden pysyvästi alueelle. Opiskelun aikana syntyy usein pysyviä sosiaalisia verkostoja. Opiskelija perehtyy työelämään harjoittelun, projektien ja opinnäytetyön kautta ja usein varmistaa tätä kautta itselleen työpaikan.

Taulukko 5. Savoniasta valmistuneiden sijoittuminen eri sektoreille.

	Palkkatyö	Yrittäjä	Opiskelija
2014	79,6 %	2,9 %	3,6 %
2013	83,6 %	2,6 %	2,6 %
2012	80,4 %	3,4 %	3,4 %
2011	80,1 %	3,4 %	4,8 %

Vuosittain yli 80 % Savoniasta valmistunutta on sijoittunut työelämään joko palkkatyöhön tai yrittäjäksi vuoden kuluessa valmistumisesta. Ensimmäisen vuoden työttömänä olleiden osuus on vaihdellut välillä 5-9 %. Vaihtelu on noudattanut valtakunnallista vuosivaihtelua ja on ollut lähellä koko maan vuosittaista keskiarvoa. Myös alakohtainen työttömien osuus noudattaa koko maan suhdanteista johtuvia trendejä.

Koulutuksen vetovoimaisuus kertoo houkuttelevasta koulutustarjonnasta, mutta myös alueen houkuttelevuudesta. Savonian vetovoimaisuus on tarkasteluajanjaksona ollut varsin hyvä. Vuonna 2015 oli kaikkiin Savonian tutkinto-ohjelmiin ensisijaisia hakijoita opiskelupaikan vastaanottaneiden opiskelijoihin nähden 2,47 kertainen määrä. Vastaavasti 2016 suhde oli 2,52. Erot eri tutkinto-ohjelmien välillä olivat kuitenkin hyvin suuria. Tutkinto-ohjelmakohtaisissa vertailuissa Savonia on pääosin valtakunnan keskiarvoja vetovoimaisempi kouluttaja.

Koulutuksen keskeyttäneiden määrää on saatu merkittävästi alennettua (2014: 667, 2015: 551, 2016/9kk: 529). Keskeyttämisen syistä ei ole olemassa kattavaa tilastointia. Valtaosa keskeyttäjästä on kuitenkin opiskelijoita, jotka eivät ole edes aloittaneet opintoja tai joiden opintopistekertymä on hyvin alhainen. Heillä syinä lienee joko opiskelupaikan vaihto tai työelämään siirtyminen.

Aikuiskoulutus ja ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot, kuten myös avoin ammattikorkeakoulu, mahdollistavat ja takaavat alueen väestölle monipuolisen elinikäisen oppimisen väylän. Avoimen ammattikorkeakoulun tarjontaa on lisätty merkittävästi. Keskeisimpinä toimenpiteinä ovat olleet kesäopintotarjonnan kasvattaminen, opintojaksojen verkkototeutusten lisääminen ja polkuopintojen tarjoaminen sisäänpääsyvaihtoehtona.

Suoritusmäärät (op) ovat kasvaneet seuraavasti:

Vuosi	Avoin AMK (op)
2016 (9kk)	9609
2015	8829
2014	6188

Koulutuksen aikana opiskelijoiden on mahdollista kansainvälistyä opiskelemalla tai suorittamalla harjoittelunsa ulkomailla. Kansainvälistymistä tukevat myös eri maista saapuvat vaihto-opiskelijat. Vuonna 2015 Savoniasta lähti vaihtoon 193 opiskelijaa ja tänne saapui 149 opiskelijaa. Määrät ovat vakiintuneet aikaisempien vuosien tasolle. Ulkomailla olleet tai vieraskielisestä koulutuksesta valmistuneet vahvistavat aikanaan alueen elinkeinoelämän kansainvälistä osaamista. Ulkomaiset opiskelijat (sekä tutkinto-opiskelijat että vaihto-opiskelijat) ovat erinomainen mahdollisuus alueen elinkeinoelämälle saada kansainvälisesti orientoituneita osaajia käyttöönsä.

4.13.2 TKI-toiminnan aluevaikuttavuus

Savonia on ollut yksi ammattikorkeakoulukentän vahvimmissa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan harjoittajista. TKI-

hankkeet voivat olla sekä tavoitteiltaan että rahoitukseltaan alueellisia, kansallisia tai kansainvälisiä.

Toiminnan yhtenä keskeisenä tavoitteena on ollut ja tulee olemaan alueen tarpeista lähtevät hankkeet, joiden kautta kehitetään alueen elinkeinoelämää. Samalla vahvistetaan monipuolisesti alueen yhteistyötä ja osaamisen siirtoa. Alueellisten tarpeiden tyydyttämiseksi yhteistyö alueellisten rahoittajien kanssa on ollut tiivistä niin hankevalmisteluissa kuin myös alueellisten strategioiden valmistelussa. Kansallista ja kansainvälistä rahoitusta pyritään kanavoimaan Savonian hankkeisiin tutkimusvolyymin tason pitämiseksi korkeana ja hanketoiminnan osaamisen ja laadun kasvattamiseksi. Alueellisen rahoituksen ongelmana on EU-rakennerahastokausien vaihtumisen tuomat suuret vaihtelut rahoitusmahdollisuuksissa.

Ulkopuolisen rahoituksen määrä oli vuonna 2015 noin 4,6 milj. euroa. Suurin rahoittaja on EU noin 70 % osuudella (pääosin alueellisesti päätettyä ESR, EAKR ja EMR rahoitusta). TEKES:n osuus on noin 5 % ja OKM:n noin 13 %. Ulkopuolisen rahoituksen taso 2015 oli merkittävästi edellisiä vuosia alempi johtuen rakennerahastokausien päättymisestä. Vuonna 2016 budjetoitu taso on 4,0 milj. euroa. Uusia hankkeita on haettu ja käynnistetty volyymin nostamiseksi.

4.13.3 Liiketoiminnan aluevaikuttavuus

Suurin osa liiketoiminnan aktiviteeteista kohdentuvat Pohjois-Savon alueelle. Toiminnan palvelutuoteryhmät ovat tutkimus- ja kehittämispalvelut, asiantuntijapalvelut, tapahtuma- ja tilapalvelut ja osaamisen vienti. Tuotteita ovat muun muassa lyhyet kurssit, työvoimakoulutukset, tutkimus- ja testauspalvelut, työn-

antajien tilaamat koulutukset, täydennyskoulutukset ja study visit-palvelut kansainvälisille toimijoille.

Savonia on tehnyt FINAS:n akkreditointihakemukset betonitestauksen, ympäristötekniikan, EMC-testauksen ja Elintarviketestauksen yksiköihin. Akkreditointien tarkoituksena on saada lisää liiketoiminnan volyyymiä ja Savonia olisi yksi merkittävimpiä akkreditoituja toimijoita valtakunnallisesti. Alueellisesti yrityksillä ja yhteisöillä on mahdollisuus tehdä yhdessä Savonian kanssa testauksia, tuotekehitystoimintaa sekä luoda uusia innovaatioita, joiden kautta saavutetaan merkittäviä aluetaloudellisia positiivisia vaikutuksia.

Liiketoiminnan tuotot ovat noin 2 miljoonaa euroa.

Taulukko 6. Liiketoiminnan tuotot 2015-2016.

Liiketoiminta	2015	2016
Liiketoiminnan tuotot (tEur)	1,734 tEur	2,146

4.13.4 Suomalaisen osaamisen vienti globaalin hyvinvoinnin edistämiseksi

Savonia on kehittänyt koulutusvientitoimintaansa vuosina 2015-2016. Koulutusvientituotteiden tuotteistamisessa on tehty kartoituksia mm. Kiinaan, Venäjälle, Afrikkaan ja Kazastaniin. Haasteena on toiminnan jatkuvuus, kilpailutilanne muiden maiden kanssa ja toiminnan rahoitus. Kuitenkin koulutusviennissä on potentiaalia, kun sitä tehdään pitkäjänteisesti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Vientitoimintaa pyritään tekemään yhteistyössä alueen yritysten kanssa, jolloin yrityksen myyvät tuotteitaan ja Savonia hoitaisi koulutuksen. Tarkoituksena on myös luoda ja rakentaa insinööri- tai terveysalan ammattikorkeakoulutason tutkintokoulutusta yhteistyössä kansainvälisen koulutus-

organisaation kanssa. Näissä potentiaalisimmat kohdealueet ovat Kiina ja Afrikan maat. Koulutusviennin keskeiset toimialat ovat olleet ympäristötekniikka, sosiaali- ja terveysala ja luonnonvara-ala.

Toteutamme osaamisen viennin myötä myös omalta osaltamme Suomen kehityspoliittisten tavoitteiden toteutumista, joihin kuuluvat:

- köyhyyden vähentäminen,
- ympäristöuhkien torjuminen,
- tasa-arvon, kansanvallan ja ihmisoikeuksien edistäminen,
- hyvän hallinnon edistäminen ja
- konfliktien ehkäiseminen.

4.13.5 Aluevaikuttavuuden kehittyminen vuosina 2015–2016

Savonian yhteistyö alueen työ- ja elinkeinoelämän kanssa on tiivistä sekä koulutuksessa, TKI-toiminnassa että Savonian liiketoimintana tarjoamissa palveluissa. Savonian valittujen painoalojen kärkiosaaminen on maakunnan kehittämisen linjausten mukainen, ja vastaa koko maakunnan ja sen elinkeinoelämän sekä väestön tarpeita. Maakuntasuunnitelmassa vuoteen 2030 ja -ohjelmassa vuosille 2014–2017 on tunnistettu viisi innovoinnin aluetta, joissa tieteen, teknologisen kehittämisen ja osaamisen avulla edistetään yritystoiminnan uusiutumista ja kilpailukykyä. Nämä Pohjois-Savon kehittämisen innovaatiokärjet ovat: terveysklusteri, veden ja ilman prosessit, kone- ja energiateknologia, puunjalostus, biojalostus ja elintarvikkeet. Ne yhteensopivat erittäin hyvin Savonian painoalojen kärkiosaamisen kanssa.

Koulutuksen kehittämisen kannalta erittäin merkittäviä ovat neuvottelukunnat, joissa sidosryhmien edustajat ovat elinkeinoelämän ja alansa asiantuntijajäseniä. Opiskelijoiden harjoittelut, projektit ja opinnäytetyöt tehdään alueen yrityksille tai julkiselle sektorille. Näiden kautta syntyvä jatkuva yhteydenpito antaa oman panoksensa koulutuksen kehittämiseen alueen tarpeita vastaavaksi. Eri koulutusaloilla ja koulutusohjelmissa pidetään jatkuvaa yhteyttä keskeisiin kumppaneihin mm. opetussuunnitelmaa kehitettäessä. Näin varmistetaan koulutuksen suuntaaminen tarkoituksenmukaisesti ja alueen tarpeisiin soveltuvaksi.

4.14 TYÖELÄMÄN LAATU

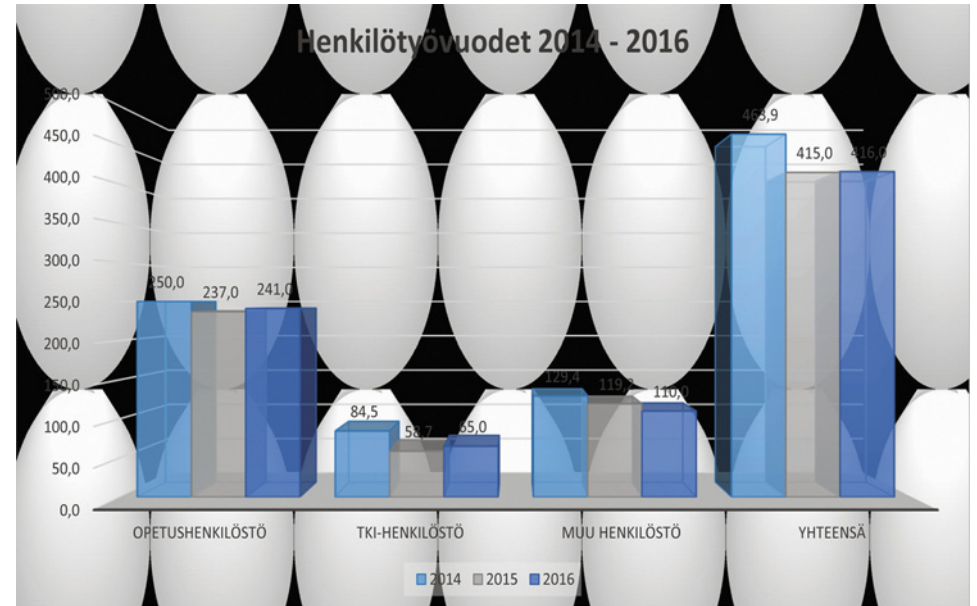
Henkilöstö Savonian voimavarana

Henkilöstö on Savonian tärkein voimavara. Henkilöstöpolitiikassa keskeistä on strategisen hyvinvoinnin johtaminen, jonka pohjalta henkilöstölähtöinen tuottavuus syntyy. Henkilöstövastuu pohjautuu Savonian arvoihin ja henkilöstöstrategisiin tavoitteisiin. Savonian arvot: luotettavuus, rohkeus, vaikuttavuus ja yhteisöllisyys ohjaavat työkuultuuriamme ja valintoja. Yhteisöllisen toiminnan ytimessä ovat tutkinto- ja palvelutiimit. Strategiakauden 2017 - 2020 tavoitteissa näkyy keskeisenä tiimityön vahvistaminen ja niiden tuottavaa toimintaa tukeva johtaminen. Arvot konkretisoituvat jokaisen savonialaisen toimintaan Hyvän toimintavan periaatteissa. Niiden näkyvyyttä ja strategisten tavoitteiden toteutumista mitataan säännöllisesti henkilöstö- ja tiimikyselyillä sekä muilla arvioinneilla. Henkilöstö on aktiivisesti osallistunut strategiaprosessiin. Savonian toimintakulttuuriin kuuluu aktiivinen vuoropuhelu henkilöstön kanssa toiminnan eri tasoilla.

Kestävä ja yhteiskuntavastuullinen toiminta varmistetaan pitkäjänteisellä henkilöstösuunnittelulla, osaamisen kehittämällä ja henkilöstötunnuslukujen monipuolisella seurannalla. Työmotivaatioon, hyvinvointiin ja työyhteisön toimivuuteen vaikuttavia tekijöitä sekä johtamista mittaavaa toimivuuskyselyä on toteutettu vuosittain lähes koko ammattikorkeakoulun olemassaolon ajan. Pitkäjänteistä henkilöstöpolitiikkaa tuetaan myös tiimitoiminnan arviointien pohjalta toteutettavilla kehittämistoimenpiteillä. Arvioinnit tuottavat palautetietoa muun ohella strategisten tavoitteiden ohjauksen toimivuudesta, tiimien yhteistyöstä ja sen tuloksellisuudesta sekä tiimityön johtamisesta ja tiimidynamiikasta. Henkilöstön hyvinvointiin, tuottavuuteen ja osaamisen kehittämiseen suunnattujen toimenpiteiden vaikutuksia seurataan muun muassa henkilöstön vaihtuvuutta, sairauspoissaolojen kehittymistä, työajan käyttöä ja osaamisen kehittämisen kustannuksia kuvaavilla tunnusluvuilla. Henkilöstötunnuslukujen seuranta vuosi- ja osavuosikatsausten yhteydessä antaa kestävän pohjan vastuulliselle ja ennakoivalle henkilöstöpolitiikalle.

Henkilöstörakenteen kehitys ja työsuhteet

Savonian henkilöstömäärä syyskuussa 2016 oli 453 työntekijää, joista 382 (84 %) oli kokoaikaisia ja 71 (16 %) osa-aikaisia. Osa-aikaisista 21 henkilöä on osa-aikaeläkkeellä. Määräaikaisia työntekijöitä oli 60 (13 %). Henkilöstötyövuosien jakautuminen henkilöstöryhmittäin ilmenee oheisesta kuviosta.

Kuvio 1. Henkilötyövuodet vuosina 2014 – 2016.

Kaikista Savonian työntekijöistä 41 prosenttia oli miehiä ja 59 prosenttia naisia. Eläkkeelle jäi vuosien 2015 – 2016 aikana 26 henkilöä ja vanhuuseläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 64 vuotta. Savonian henkilöstömäärä on kolmen viimeisen vuoden aikana ollut laskeva johtuen rakenteellisen kehittämisen vaatimuksista ja toiminnan volyymin vaihteluista erityisesti TKI-työn osalta. Opetushenkilöstön määrä on vähentynyt vuodesta 2012 14,4 %, TK-henkilöstön määrä 41,1 % ja muun henkilöstön määrä 10,7 %. Kestävää henkilöstöpolitiikkaa on toteutettu hyödyntämällä eläkepoistumaa osaamisen uudistamiseksi. Vakinaisen henkilöstön korkeahko keski-ikä merkitsee suhteellisen suurta vaihtuvuutta myös lähivuosina eläkepoistuman vuoksi.

Taulukko 7. Palvelussuhdetyypit, keski-ikä ja miesten ja naisten jakaumat (syyskuu 2016)

Palvelujaksotyyppi	Keski-ikä	Miehiä	Naisia	Lkm, yhteensä
Vakituinen	51,6 v	166	227	393
Sijainen	42,3 v	1	5	6
Määräaikainen	40,1 v	20	34	54
Yhteensä	50,2 v	187	266	453

Henkilöstöpolitiikassa panostetaan työsuhteiden jatkuvuuteen. Tämä ilmenee vakinaisten työsuhteiden lukumääränä. Vakinaisten työsuhteiden osuus kaikista työsuhteista on 87 %. Merkittävä osuus määräaikaisista työsuhteista koskee TKI-toiminnan projektiluonteisia tehtäviä. Pitkäaikainen panostaminen työkykyä tukevaan toimintaan näkyy työurien pidentymisenä ja mm. eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä on jonkin verran kasvanut viime vuosina. Työkyvyttömyyden vuoksi eläkkeelle tai osa-aikaeläkkeelle siirtyneiden työntekijöiden määrä on vähäinen.

Vastuullista työnantajapolitiikkaa on toteutettu päättämällä ensisijaisesti määräaikaisia työsuhteita toiminnan sopeuttamistilanteissa. Lisäksi eläke- ja osa-aikaeläkepoistuman johdosta vapautuneita tehtäviä on täytetty vain osittain. Henkilöstövähennyksiä toteutettaessa ohjaava periaate lain vaatimusten lisäksi on ollut osaamisen ja jatkuvan kehittymisen turvaaminen. Työnantajavastuu on otettu huomioon yhteistoimintamenettelyissä mm. yksilöllisten keskustelujen ja ratkaisujen avulla kartoittamalla työntekijän työllistymisen ja osaamisen kehittämistarpeen kannalta kestäviä ratkaisuja.

Työyhteisön tuottavuutta ja hyvinvointia tukeva toiminta

Työyhteisön tuottavuus ja hyvinvointi perustuu pitkäjänteiseen ja vastuulliseen henkilöstöpolitiikkaan. Sen peruspilareita ovat henkilöstön vahva osallistuminen toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen, toimintaedellytysten turvaaminen osaamisen ja työn kehittämiseksi ja niitä tukeva esimiestyö.

Yksilö- ja ryhmäkehityskeskustelujen rooli henkilöstön ja tiimien työn tukemisessa on keskeinen. Kehityskeskustelut mahdollistavat palautteen antamisen molemminpuolisesti ja luovat siten pohjan pitkäjänteiselle kehitystyölle. Yksilökeskustelut käydään vähintään joka toinen vuosi ja aina tarvittaessa ja ryhmäkehityskeskustelut tiimeittäin joka vuosi. Yksilökeskustelujen perusteella esimiestyötä suunnataan työmotivaation ja työntekijän voimavarojen kannalta keskeisiin asioihin: työn sisältöön, merkitykseen ja osaamiseen sekä työkykyyn ja näkyymiin työurasta. Ryhmäkehityskeskusteluissa keskitytään tiimityön onnistumisen kannalta keskeisiin asioihin, joita ovat mm. tiimin tavoitteet ja tulokset strategisten tavoitteiden saavuttamisessa, yhteisöllisyys ja kehittyminen.

Kestävän ja vastuullisen henkilöstöpolitiikan peruspilareita on sitoutunut henkilöstö ja hyvä lähijohtaminen. Työelämän laatua seurataan vuosittain toteutettavalla työtyytyväisyyskyselyllä, ns. toimivuuskyselyllä. Tulosten pohjalta päätetään työyhteisössä toteutettavista kehittämistoimenpiteistä. Toimivuuskyselyn työtyytyväisyysindeksin muodostavat keskeiset avainmittarit: *Koen jaksavani hyvin työssäni, Työmotivaationi on korkea, Yhteistyö on sujuvaa työtovereideni kanssa ja Savoniaa johdetaan kokonaisuutena hyvin.* Työtyytyväisyysindeksin tulos on tarkastelukaudella (2013 – 2016) ollut ammattikorkeakoulussa hyvällä tasolla (2,85 -2,96 - 2,94 – 3,00) ja vaihtelut eri vuosien välillä ovat hyvin

vähäisiä. Työtyytyväisyysindeksin tulostavoite (3,0) saavutettiin vuonna 2016 monien samanaikaisten muutosten tuomista haasteista huolimatta.

Työhyvinvointia seurataan toimivuuskyselyn lisäksi mm. sairauspoissaolojen seurannalla esimiestyössä sekä niiden kehittymistä ja syitä kuvaavien tilastojen avulla säännöllisissä yhteistyötapaamisissa työterveyshuollon kanssa. Toimiva työterveysyhteistyö ja panostaminen ennalta ehkäisevään työterveyshuoltoon ovat keskeisiä tekijöitä työkyvyttömyysriskien hallinnassa. Savoniassa on määrätietoisesti tuettu henkilöstön työkykyä myös vapaa-aikana mm. liikunta- ja kulttuurisetelien avulla sekä monipuolisten liikunnallisten mahdollisuuksien tarjoamisella *Sykettä Savilahteen* -toiminnan kautta. Savoniassa on useiden vuosien ajan ollut käytössä *Varhaisen tuen malli*, jonka tarjoamien menettelyjen tavoitteena on osaltaan edistää työntekijöiden työhyvinvointia ja työuralla jatkamista. Työkyvyn varhainen tuki ja puuttuminen uhkaaviin ongelmiin ovat osa Savonian yhteiskuntavastuuta tukevia toimintatapoja ja eettisiä periaatteita.

Monimuotoisuus ja yhdenvertaisuus työyhteisössä

Savonian hallitus teki päätöksen savuttomuuteen siirtymisestä jo vuonna 2010. Savuton Savonia on osa Savonian yhteiskuntavastuullista toimintakulttuuria. Savuttoman Savonian tavoitteena on lisätä opiskelijoiden ja henkilöstön hyvinvointia ja viihtyvyyttä. Tupakoimattomuuteen pyrkiminen on myös kestävää terveyden edistämistyötä.

Savoniassa monimuotoisuus työyhteisössä merkitsee eri sukupuolten ja eri-ikäisten tasapuolisen kohtelun lisäksi henkilöstön yhdenvertaista kohtelua kulttuuritaustasta, työkyvystä, uskonnosta tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta. Savonian tasa-arvosuunnitelmaa uudistetaan parhaillaan 1.1.2017 voimaan tulevaksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaksi.

5 KESTÄVÄ TALOUS

Kestävä talous turvaa organisaation hyvinvoinnin ja toiminnan jatkuvuuden tulevaisuudessa. Terveenä pidetty talous kestää ajoittaisia tiukempiakin aikoja ja mahdollistaa riittävän pitkän toimintojen sopeuttamissuunnittelun rahoitustuottojen laskiessa lyhytaikaisesti tai pidemmällä tähtäyksellä.

Verovaroin kustannettava julkinen toiminta, kuten ammattikorkeakoulujen antama korkeakouluopetus, on pääosin vastikkeetonta toimintaa, jonka tavoitteena ei ole voiton tuottaminen. Ammattikorkeakoulun toiminnassa tulojen ja menojen erotus ei kuvaa toiminnan tuloksellisuutta. Toiminnan ja talouden tulokset on johdettava toiminnanlaatuun ja laajuutta sekä yhteiskunnallisia vaikutuksia koskevista tavoitteista, mutta myös taloutta kuvavia tietoja tarvitaan.

Savonian talousarvio ja tilinpäätös yhdessä muodostavat kokonaisuuden, jonka avulla voidaan yhteiskuntavastuun näkökulmasta arvioida resurssitarvetta ammattikorkeakoulun kokonaisvaikuttavuuden kannalta ja myöntää resurssit toimintaan. Talousarvioprosessissa on korostettu tavoitteiden asettamista ja suunnitelmien eurottamista. Tilinpäätöksessä puolestaan kootaan ja raportoidaan keskeiset talousindikaattorit ja sen avulla kyetään seuraamaan tehtyjen päätösten taloudellisia vaikutuksia. Tilinpäätöksen ja siihen liittyvän toimintakertomuksen on annettava oikeat ja riittävät tiedot ammattikorkeakoulun vaikuttavuudesta ja toiminnallisesta tehokkuudesta.

Valtion talousarvio ja siinä oleva korkeakoulupolittinen tavoitteenasettelu ohjaa myös Savonian tilinpäätösraportointia ja tulosten arviointia. Savonian tilinpäätöksen tulee kuvastaa valtion talousarviossa esitettäviä tavoitteita yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle ja siitä aiheutuville kustannuksille.

Kestävää taloutta ei voida mitata pelkillä perinteisillä talouden tunnusluvuilla. Parhaimmillaan talouden seuranta kuitenkin tehostaa päätöksentekoa ja auttaa keskittymään aidosti olennaisiin tavoitteisiin. Jotta taloudenpito olisi kestävällä pohjalla, on organisaation onnistuttava kohdistamaan resurssinsa perustehtävänsä mukaiseen tuottavaan toimintaan. Uusi ammattikorkeakoululaki tuli voimaan 1.1.2014 ja samalla Savoniassa otettiin myös uuden lain mukainen tuloksellisuuteen pohjautuva rahoitusmalli käyttöön.

Valtakunnallisesti ammattikorkeakoulujen, myös Savonian, valtionrahoituksen reaaliarvo on vähentynyt vuosina 2010 luvulla noin 20 %. Savonian liikevaihdosta 86,5 % tulee ministeriön perusrahoituksesta. Myös ulkopuolisen TKI-rahoituksen määrässä on tapahtunut rakennerahastokauden vaiheessa huomattava notkahdus. TKI-kehityksen kääntäminen nousuun ja palauttaminen vuoden 2014 vuositasolle, jolloin TKI-rahoituksen määrä oli 6,5 miljoonaa euroa, tulee olemaan keskeistä Savonian tulevaisuuden menestyksen kannalta.

TULOT (M€)	2015	2016
OKM perusrahoitus	37,8	37,3
Ulkopuolinen TKI-hankerahoitus	2,5	2,8
Liiketoiminnan tuotot	1,8	2,1
LIKEVAIHTO YHTEENSÄ	43,5	43,1

Toimintakulujen tarkastelu osoittaa, että Savonia on onnistunut raportointikaudella sopeuttamaan toimintansa vähentyviin tuloihin tulostavoitteensa mahdollistavalla tavalla eli tuottavuus ja taloudellisuus ovat parantuneet. Savonian henkilöstökulujen määrä vuosina 2013-2016 on vähentynyt yhteensä 3,8 miljoonaa euroa (-12 %).

MENOT (M€)	2015	2016
Henkilöstökulut	27,3	27,6
Materiaalit ja palvelut	3,4	3,2
Toiminnan muut kulut	10,1	9,8

Tilinpäätöksessä 2016 Savonian on saavuttanut hallituksen asettaman miljoonan euron tulostavoitteen vaikka ulkopuolisen TKI-rahoituksen suhteellinen osuus kokonaisrahoituksesta on jäänyt 7 % tasolle.

TULOS	2013	2014	2015	2016
Liikevoitto (M€)	4,7	2,3	1,2	1,0
Ulkopuolisen TKI-rahoituksen osuus	13 %	13 %	6 %	7 %

Vuoden 2013-2014 osalta liikevoitto on kuntayhtymän vuosikate, joka ei ole täysin vertailukelpoinen vuosiin 2015 ja 2016, jolloin Savonian on toiminut osakeyhtiönä.

Savonian palveluiden, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinta on yhteensä lähes 30 % liikevaihdosta. Hankintojen suunnittelulla ja johtamisen kehittämisellä julkisissa organisaatioissa väitetään olevan mahdollista saavuttaa jopa 15 % säästöt. Savonian hankinnoissa käytetään hankintayhtiö IS-Hankinta Oy:n tai Halselin kilpailuttamia yhteishankintasopimuksia, joiden avulla varmistetaan, että hankinnat on kilpailutettu hankintalain mukaisesti oikein ja Savonia saa tarvitsemansa tuotteet edulliseen hintaan.

Ammattikorkeakoulun perustoiminta ei ole verollista. Ammattikorkeakoulu huolehtii asianmukaisesti sille kuuluvista verovelvoitteista. Arvolisäverokompensaatiojärjestelmässä näkyvä toteutunut arvonlisäverojen määrä vuonna 2016 oli yhteensä noin 1,9 miljoonaa euroa.

Savonian toiminta tuottaa taloudellista hyvinvointia Pohjois-Savoon. Taloudelliset vaikutukset alueelle muodostuvat ammattikorkeakoulun työllistävästä vaikutuksesta, sen tekemistä hankinnoista sekä opiskelijoiden ja henkilöstön tuottamasta välillisestä vaikutuksesta alueella. Myös merkittävä osa ammattikorkeakoulun hankkimista tavaroista ja palveluista ostetaan Pohjois-Savosta.

Ammattikorkeakoulun henkilöstön ja opiskelijoiden kautta ammattikorkeakoulutoiminnan vaikutukset ulottuvat kaikkialle maakuntaan ja koskettavat suoraan tai välillisesti tuhansien maakunnan asukkaiden elämää. Ammattikorkeakoulutoiminnan välilliset vaikutukset alueelle ovat huomattavia muun muassa verotuloina sekä kulutuskysynnän lisääntymisenä.

Yhteenveto

Tähän yhteiskuntavastuuraporttiin on konkreettisesti koottu keskeiset asiat Savonian yhteiskuntavastuun tehtävän hoitamisesta. Raportti on laaja, sillä yhteiskuntavastuu sisältää kolme erilaista näkökulmaa eli ympäristövastuun, sosiaalisen ja kulttuurisen vastuun sekä kestävän talouden näkökulman. Se osoittaa, että yhteiskuntavastuun eteen on ponnisteltu laajalla rintamalla koko Savoniassa niin perustehtävissä kuin myös hallinto- ja korkeakoulupalveluissa.

Tulevina vuosina tulemme koostamaan artikkeleita sähköiseen muotoon jo toimintavuosien aikana. Kun raportointi kehittyy ja muuttuu reaaliaikaisemmaksi, tahtotilamme on myös kertoa toiminnastamme mahdollisimman oikea-aikaisesti sidosryhmillemme.

YHTEISKUNTAVASTUURAPORTTI 2015 - 2016

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Tähän yhteiskuntavastuuraporttiin on konkreettisesti koottu keskeiset asiat Savonian yhteiskuntavastuun tehtävän hoitamisesta. Raportti on laaja, sillä yhteiskuntavastuu sisältää kolme erilaista näkökulmaa eli ympäristövastuun, sosiaalisen ja kulttuurisen vastuun sekä kestävän talouden näkökulman. Se osoittaa, että yhteiskuntavastuun eteen on ponnisteltu laajalla rintamalla koko Savoniassa niin perustehtävissä kuin myös hallinto- ja korkeakoulupalveluissa.

Tulevina vuosina tulemme koostamaan artikkeleita sähköiseen muotoon jo toimintavuosien aikana. Kun raportointi kehittyy ja muuttuu reaaliaikaisemmaksi, tahtotilamme on myös kertoa toiminnastamme mahdollisimman oikea-aikaisesti sidosryhmillemme.